

Nu skal vi hygge os

Bling-bling har endegyldigt fået kniven. Nu går vi fra blæredygtig til bæredygtig, og finanskrisen sætter også sine spor i boligindretningen. Mere træ, mere natur og færre overdimensionerede fladskærme. Og vi bliver glade for at være hjemme. En af Englands førende designskribenter mener ligefrem, at vi bliver trætte af at rejse.

Af Laura Engstrøm

Alt forandrer sig – hele tiden. Den banale sandhed gælder selvfølgelig også smag. Så hvordan vil den ændre sig i den nærmeste fremtid for de fleste af os? Hvilke farver vil vi pege på på farvekortet hos farvehandleren næste gang, væggen i stuen skal have en omgang? Hvilken stol drømmer vi om at købe? Skal sofaen stadig være hvid?

I de senere år har stylisten og andre trendsettere kigget tilbage, når de skulle kigge frem. En trendy, moderne bolig i 00'erne lignede til forveksling indretningen af et 60'er-typehus. Få, skulpturelle ting i store, stilige rum. Arne Jacobsens 7'erstole blev igen sat om elipsebordet, Poul Henningsens kogelampe blev beundret og pudset op på ny, og de stilrene rum med store vinduespartier i nye byggerier passede godt til de modernistiske klassikere. Begyndelsen af det nye årtusinde lignede stilmæssigt et andet årti med stor økonomisk fremgang: 60'erne.

Kan man tilsvarende kigge på de efterfølgende årtier, 70'erne og 80'erne, hvis man skal spå om, hvordan vores smag vil ændre sig i den nærmeste fremtid? Dengang havde en hård recession også ramt den globale økonomi, og de glade tressere var gledet over i de bekymrede halvfjerdserne. Guldalderen for dansk design var endegyldigt slut, og få designklassikere er designet i Danmark siden. I 70'erne blev myrestolene blev skiftet ud med ølkasser og marokkopuder, Mogens Koch-reolerne med stigereoler, ryatæpperne med kludetæpper, og de tidligere kliniske, hvide badeværelser skulle nu være orange eller mosgrønne.

Den moderne stue var ikke længere åben, rummelig og delikat indrettet med stilrene, skulpturelle møbler. Næste tendens gik helt over i den anden grøft. Nu skulle der dælme hygges. Udenfor satte den kolde krig verden i spænd, og indenfor var der også koldt: Oliekrisen i 70'erne havde gjort det dyrt at tænde for varmeapparatet. Så danskerne søgte sammen i rum med kokos- og søgræstæpper, lofterne blev sænkede for at spare på varmen, kurvemøbler, stuebirke og hessiantapet udgjorde kulisserne, og de fleste syntes, at brun var en af de fedeste farver. Særligt på bredriflet fløjl. Og jo flere planter, man kunne have i vindueskarmen, jo bedre. Det blev også hot at indrette restauranter og værtshuse med båse. Det skulle være intimt og invitere til dybe samtaler efter 60'ernes overfladiske udsvævelser.

Læsere, der husker hessiantapet med gru, kan dog ånde lettet op, hvis altså Thomas Lykke får ret i sine forudsigelser. Han er designkonsulent i OeO og vil godt lægge hovedet på blokken: Hessiantapet kommer ikke igen. Derimod kan det godt være, at vi vil få lyst til at hygge os i hulelignende interiører lidt à la 70'erne, mener han:

"Finanskrisen vil nok få os til at søge tryghed, og få os til at søge tilbage til hulen. Det er et af vores primære instinkter," siger han.

Hulen bliver måske ikke tapetseret med hessian eller malet okker med en svamp, sådan som det blev gængs i 80'erne. Dengang skulle en dansk spisestue gerne ligne en toskansk væg. Gerne i gullige- orange farver og gerne malet med en svamp. Barbara Bendix griner ved tanken om de mange røde og gule stuer, hun sad i i 80'erne:

"*Dét* tror jeg virkelig ikke kommer tilbage," siger hun. Barbara Bendix er uddannet tekstildesigner og arbejder som konsulent for Ikea.

"Tendensen med at, alt skal være lyst og hvidt er meget dominerende i Danmark, fordi vi har tradition for det. Så den tror jeg ikke er på retur. Vi har brug for lyset, for vi bor jo i et nordligt land. I England kan Ikea for eksempel ikke sælge nær så meget hvidt sengetøj som i Danmark. At indrette med hvidt er noget, der ligger meget dybt i os."

Vi vil købe lidt og godt – og bæredygtigt. Det er trendforskerne og designkonsulenterne enige om. Slut med friværdis og overforbrug.

"Jeg tror, vi i fremtiden bliver mere selvreflekterende. De seneste mange år har vi jo været i en forbrugspsykose. Nu er der kommet en naturlig opbremsning på grund af den økonomiske situation, så vi kommer til at tænke mere over, hvad vi køber. "Har vi virkelig brug for det?" Vil vi spørge os selv. Ikke så meget på grund af pengene, men i lige så høj grad fordi vi tidligere bare har forbrugt helt bevidstløst. Tidligere smed vi bare det ud, som vi så ikke gad se på mere. Der kommer en ny bevidsthed, og vi vil også tænke mere over, hvilke arbejdsforhold møblerne er produceret under," siger Thomas Lykke.

Som en modreaktion til det hurtige forbrug vil håndlavede møbler derfor vinde indpas, mener Barbara Bendix. For selvfølgelig vil vi ikke holde op med at ville signalere status via vort hjem. Det ligger uhelbredeligt til os, men bliver vi mere diskrete. Ja, gæsterne skal ligefrem bukke sig og kigge under bordet for at få øje på den spidsfindige detalje i snedkerarbejdet på værtens spisebord.

"Vi vil have håndværksmæssige, gedigne ting og kigge mere efter detaljen under bordet end over bordet. Det bliver mere underspillet end overspillet. Vi vil hellere have det rene end det overdængede," siger Barbara Bendix.

Samme spartanske tendens så Thomas Lykke på årets designmesse i Milano. Her var flere af møblerne lavet af træ – ikke plastic.

”Vi kommer til at gå tilbage til træet. Det har nogle andre taktile kvaliteter end plastic og repræsenterer nogle andre værdier. Det var basalt og ærligt, og mange af de italienske møbler var lavet i et skandinavisk formsprog,” siger Thomas Lykke.

”Det var faktisk en positiv oplevelse at være på Milano-messen i år. Det var som om, der var blevet rensset ud i alt det overflødige, og folk drog et lettelsens suk: Ikke så meget af det hele mere. De tidligere år har der typisk været møbler i supersize eller andre udknaldede ting, men nu var det helt *basic*,” fortsætter han.

Derfor tror Thomas Lykke heller ikke, at vi bliver trætte af designklassikerne. Det er nogle af de mest bæredygtige møbler, fordi vi bliver ved med at have dem år ud år ind.

Stephen Bayley er en af Storbritanniens ledende designskribenter og deler synspunkt med Barbara Bendix og Thomas Lykke. Med jævne mellemrum øser han af sin designviden i sin faste klumme i den britiske avis The Observer. I januar skrev han således om finanskrisens indflydelse på design og indretning:

”Det bliver dårlige tider for investeringer i forgyldte lysekroner, marmor og lak. Til gengæld er det gode tider for dem, der tror på gode proportioner, ærlige materialer, anstændighed og ærværdighed.”

Stephen Bayley pegede på indretningen af to nye restauranter i London som udtryk for to nye strømninger. Den ene er restauranten Bob Bob Ricard. Den er indrettet af den irske men Londonbaserede indretningsarkitekt, David Collins. ”En af Madonnas darlings og dem, der sejler med hende”, som Stephen Bayley skrev nærmest fnysende.

David Collins har indrettet Bob Bob Ricard som en amerikansk diner oversvømmet af detaljer fra en fransk bistro: Terrazzogulve, messinggelændere, blå vinylsæder i båsene, og med en ringeklokke ved hvert bord, så man hurtigt kan få sin champagne bragt. Indretningen af Bob Bob Ricard faldt ikke i Stephen Bayleys smag. Det var som chillidip på foie gras, skrev han. Ikke desto mindre varslers den en ny strømning, mente han.

Nej, så er der mere klasse over en anden af Londons nyåbnede madsteder, mente han: Princi. En italiensk bager-kæde, der netop er åbnet i Soho. Designet af Alan Yau, der stod bag restaurantkæden Wagamamas designkoncept. Luftigt, smukt og smart, mente Stephen Bayley. Med dæmpede farver, vand løbende ned ad en bjælke af limsten og åbent ildsted. Diskret klasse og langt fra bling-bling.

”Det kan godt være, vi er blevet mere afslappede i forhold til kjolelængder og om, man skal være barberet eller ej, men vi bliver striksere i forhold til vulgært overforbrug,” fortsatte Stephen Bayley sin klumme og lavede så en liste over ”pre-crunch-design” og ”post-crunch”, altså før og efter finanskrisen: Ud med benzsinslugende, sorte Range Rovers, firmadomiciler i glas og stål, Michelin-stjerne-restauranter og 56 tommer fladskærms-tv. Ind med Toyota iQ, (den bliver lanceret som verdens mindste firesæders bil) planter på tagene, spisesale med brændende kaminer, og Annie, en stol, der er lavet ud af en indkøbsvogn. (se www.reestore.com)

Ok, så vi kommer til at bo ærligt, redeligt og skutte os i huler. Men hvad med boformerne? Vil vi rykke på landet, tættere mod byen? I husbåd eller kollektiv? Den danske trendforsker Anne Lise Kjær, der også bor og arbejder i London, giver sit bud:

”Som altid bygger fremtiden ikke kun på et enten-eller. Vi taler både-og. Tendensen går mod byen *og* mod landet. Vi har den kompakte urbane lejlighed, hvor man får meget ud af sine kvadratmeter og så søger man væk på landet i weekenden, hvor man stadig kan arbejde via nettet. Det gælder for begge, at der er en ny form for cocooning. Via den nye teknologi kan vi jo gå på opdagelse over nettet samtidig med, at vi kan dyrke naturen.”

Og så kommer vi måske til at bo lidt mere sammen med andre mennesker.

”Jeg kender f.eks. en, der lige har købt et hus, som hun ganske vist ikke har råd til at bo i alene, men så lejer hun værelser ud til venner. Så vi flytter måske sammen på en ny måde,” siger Anne Lise Kjær.

Samme tendens har Danmarks Statistik registreret. I 2007 knækkede kurven af stigende singler i Danmark. Siden da er antallet af skilsmisser faldet med fire procent, sandsynligvis fordi det er for dyrt at sælge huset og gå fra hinanden, sagde advokat Mie Rahbæk Thomsen fra Advodan til Berlingske Tidende, da de skrev om de nye tal i sommer.

At man risikerer stort tab, hvis man sælger huset eller lejligheden vil også få indflydelse på boligindretningen. Vi flytter mindre, og når man typisk køber nye møbler i forbindelse med en flytning, vil det også have en indflydelse på købsmønstrene.

”Når man køber lejlighed nu, tænker man, at her skal man nok kunne bo de næste 10 år, ellers mister man for mange penge. Derfor tror jeg også, at man vil indrette sig med ting, man har lyst til at se på de næste mange år,” siger Thomas Lykke.

Ifølge Stephen Bayley bliver vi så glade for at være hjemme, at vi vil miste lysten til at sætte os op i en flyver, som han sagde i et interview til internetmagasinet Novinov for nylig. Journalisten spurgte overrasket: *Hvorfor?*

”Fordi det er skrækkeligt at rejse,” lød Stephen Bayleys svar og uddybede:

“Der var engang hvor det at rejse var et romantisk privilegium, et eventyr. Jeg kan huske, da det var fantastisk at flyve. Man blev behandlet, som om man var en prinsesse, stewarderne var glade for at se dig, og flyene var aldrig forsinkede. Nu er det skrækkeligt. Og hvad er pointen? Jeg plejede ofte at tage til Sverige. Da jeg først tog dertil for 30 år siden, var der rigtige svenske butikker, rigtige møbelsnedkere, der arbejdede i centrum af Stockholm, skønt. Nu tager man til Stockholm og ser Calvin Klein, Prada, Louis Vuitton, hvad er pointen med det? Alt er blevet det samme, så hvorfor skal man tage nogen steder hen? Specielt hvis man bor i London, som har alt undtagen solskin og bjerge.”

Der bliver altså skåret helt, helt ned. Vi kommer til at snakke mere om Olafur Eliassons nye kunst og Haruki Murakamis seneste roman, end hvilken farve den nye sofa skal have. Materialisme bliver skiftet ud med refleksion, mener Thomas Lykke:

”Det bliver andre værdier, der bliver sat i fokus. Familieværdier og det naturen kommer i centrum. Det kan også være, folk begynder at dyrke økologiske grøntsager i nyttehaven. I virkeligheden er den økonomiske opbremsning nok meget sund.”